

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

**Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ**

Δ/νσις : Ἰωάννου Γενναδίου 14 - 115 21, Ἀθήναι
Τηλ. 210-72.72.204, Fax 210-72.72.210, e-mail: contact@ecclesia.gr

Πρωτ. 1293

Ἀριθ.

Ἀθήνησι τῇ 12ῃ Μαρτίου 2020

Διεκπ. 511

ΕΓΚΥΚΛΙΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Πρός

τὴν Ἱεράν Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀθηνῶν καί
τάς Ἱεράς Μητροπόλεις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

ΘΕΜΑ: «*Διαβίβασις ὁδηγιῶν διὰ τὴν πρόληψιν καὶ τὴν ἀποτροπὴν
ἐξαπλώσεως τοῦ κορωνοϊοῦ*».

Ἐκ Συνοδικῆς Ἀποφάσεως, ληφθείσης ἐν τῇ Συνεδρίᾳ τῆς Διαρκoῦς Ἱεράς Συνόδου τῆς 12^{ης} μηνός Μαρτίου ἐ.ἔ., διαπέμπομεν ὑμῖν, συνημμένως ὧδε, α) ὁδηγίας καὶ προληπτικὰ μέτρα, τὰ ὅποια δέον ὅπως ἐφαρμοσθοῦν ὑποχρεωτικῶς εἰς τὰς κλειστάς καὶ ἀνοικτάς δομάς κοινωνικῆς προνοίας, τὰς ὁποίας ἐποπτεύει ἡ Ἐκκλησία ἡμῶν, β) τὸ ὑπ' ἀριθ. Δ1α/Γ.Π.οικ. 16393/ 9.3.2020 ἔγγραφο τοῦ Ὑπουργείου Ὑγείας μέ θέμα: «*Μέτρα προστασίας τῆς Δημόσιας Ὑγείας μέσω πρόληψης κατὰ τῆς διασποράς τοῦ κορωνοϊοῦ COVID- 19 σε χώρους ἐργασίας*» καὶ γ) τὸ ὑπ' 1298/519/12.3.2020 Ὑπηρεσιακόν Σημείωμα τῆς Ἱεράς Συνόδου, παρακαλοῦντες διὰ τὰ καθ' ὑμᾶς.

Ἐντολῇ τῆς Ἱεράς Συνόδου

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος

Ὁ Ὁρεῶν Φιλόθεος

† Ὁ Ὁρεῶν Φιλόθεος

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΙΣ:

Γενικὴ Γραμματεία Θρησκευμάτων

Οδηγίες για κλειστές και ανοικτές Δομές και ευπαθείς ομάδες της Εκκλησίας της Ελλάδος

Η Εκκλησία της Ελλάδος από αρχαιοτάτων χρόνων λειτουργεί και εποπτεύει δομές κοινωνικής πρόνοιας, υγείας, παιδικούς και βρεφονηπιακούς σταθμούς, φροντιστήρια όλων των βαθμίδων, κατηχητικά σχολεία, σχολές, οικοτροφεία ανηλίκων και ενηλίκων, κατασκηνώσεις, δομές φιλοξενίας και σχολεία για ΑμΕΑ κ.λπ.

Με αίσθημα ευθύνης η Εκκλησία της Ελλάδος λαμβάνει προληπτικά μέτρα και εντέλλεται τις κάτωθι οδηγίες υποχρεωτικής εφαρμογής στις δομές που λειτουργεί και εποπτεύει.

1. Βρεφονηπιακοί Σταθμοί.

- Αναστέλλεται η λειτουργία όλων των βρεφονηπιακών σταθμών όλων των βαθμίδων
- Δομές βρεφών και νηπίων που υποκαθιστούν την οικογενειακή προστασία και άρα δεν επιδέχονται αναστολή λειτουργίας υπόκεινται στις κάτωθι οδηγίες, περιορισμούς και απαγορεύσεις:

Α) Θα πρέπει οι εργαζόμενοι, συνεργάτες, οι τακτικοί επισκέπτες και ει δυνατόν το ευτύτερο κοινωνικό περιβάλλον των δομών να λάβει μέσω ηλεκτρονικής αλληλογραφίας ή οποιοδήποτε άλλο μέσο γραπτή ενημέρωση ότι:

α) Η συνάθροιση των παιδιών στις δομές βρεφών και νηπίων μπορεί να δημιουργήσει τις κατάλληλες συνθήκες μετάδοσης λοιμώξεων,

β) Στο περιβάλλον των βρεφικών και παιδικών σταθμών η μετάδοση των λοιμογόνων παραγόντων γίνεται συνήθως δια του αναπνευστικού συστήματος (μέσω αερολυμάτων και σταγονιδίων που προέρχονται από το αναπνευστικό σύστημα πασχόντων καθώς και μέσω της άμεσης επαφής με μολυσμένα παιχνίδια ή άλλα αντικείμενα και εκκρίσεις), δια της εντεροστοματικής οδού (άμεσα από άνθρωπο σε άνθρωπο ή έμμεσα μέσω επιμολυσμένων αντικειμένων, επιφανειών του περιβάλλοντος και τροφίμων), δια της επαφής με δερματικές βλάβες και δια της επαφής με αίμα, ούρα και σωματικές εκκρίσεις.

γ) Τα προληπτικά μέτρα κατά της διασποράς των παθογόνων μικροοργανισμών περιλαμβάνουν οδηγίες ατομικής υγιεινής, οδηγίες καθαρισμού και απολύμανσης χώρων, επιφανειών και αντικειμένων καθώς και οδηγίες για την προετοιμασία και το χειρισμό των τροφίμων. Το προσωπικό και οι εξωτερικοί συνεργάτες οφείλουν να ακολουθούν τις οδηγίες ατομικής υγιεινής και ταυτόχρονα να φροντίζουν ώστε οι οδηγίες αυτές να τηρούνται και από τα παιδιά. Οι οδηγίες καθαρισμού και απολύμανσης απευθύνονται σε όλο το προσωπικό, αλλά ιδιαίτερα στο προσωπικό καθαριότητας. Το προσωπικό και οι εξωτερικοί συνεργάτες οφείλουν να παρέχουν

την παρούσα ενημέρωσ και στο οικογενειακό και κοινωνικό περιβάλλον τους και σε όσους έρχονται σε επαφή με το βρεφονηπιακό σταθμό

δ) Θα πρέπει να ακολουθηθούν **απαρέγκλιτα και σχολαστικά** οι κάτωθι οδηγίες ατομικής υγιεινής από το προσωπικό, τους συνεργάτες, τους επισκέπτες και τα παιδιά ώστε να μειωθεί κατά το μέτρο του δυνατού ο κίνδυνος μόλυνσης από τους παθογόνους μικροοργανισμούς.

- Μην αγγίζετε με τα χέρια σας τα μάτια, τη μύτη και το στόμα
- Να καλύπτετε την μύτη και το στόμα με χαρτομάντιλο (ή εναλλακτικά με το εσωτερικό του αγκώνα) όταν βήχετε ή φταρνίζεστε. Να απορρίπτετε το χρησιμοποιημένο χαρτομάντιλο αμέσως μετά τη χρήση στους κάδους απορριμμάτων.
- Μην πίνετε νερό χωρίς τη χρήση ποτηριού απευθείας από τη βρύση χρησιμοποιώντας το στόμα και τα χέρια σας.
- Αν υπάρξει ο παραμικρός τραυματισμός ή και η απλή εκδορά στο σώμα σας θα πρέπει άμεσα να απολυμαίνεται το σημείο του τραυματισμού ή της εκδοράς και να καλύπτεται.
- Μην χρησιμοποιείται είδη σερβιρίσματος φαγητού ή ποτού που χρησιμοποιεί άλλο πρόσωπο. Τα κοινά πιάτα θα σερβίρονται σε ατομικά πιάτα και όχι σε πιατέλες. Τα παιδιά θα πρέπει να επιτηρούνται κατά τα γεύματα ώστε να αποκλείεται η κοινή χρήση σερβίσιων φαγητού.
- Να τηρείται αυστηρή υγιεινή των χεριών. Ειδικότερα: Το προσεκτικό πλύσιμο των χεριών και το στέγνωμα είναι το βασικό μέτρο τόσο για την πρόληψη των λοιμώξεων. Το τακτικό πλύσιμο των χεριών των παιδιών και των εργαζομένων με υγρό σαπούνι και νερό είναι απαραίτητο, ιδίως μετά από τον καθαρισμό της μύτης, το βήχα ή το φτέρνισμα, το παιχνίδι, τη χρήση τουαλέτας, του ουροδοχείου, ή την επαφή με δυνητικώς μολυσμένα αντικείμενα και πριν την προετοιμασία, το χειρισμό ή τη λήψη της τροφής καθώς και πριν και μετά την εφαρμογή γαντιών μιας χρήσης.
- Τα παιδιά προσχολικής ηλικίας (κάτω των τεσσάρων) να πλένουν και να στεγνώνουν τα χέρια τους με τον ίδιο τρόπο όπως οι ενήλικες, υπό την επίβλεψη του προσωπικού. Επίσης και τα χέρια των βρεφών πρέπει να πλένονται στο νιπτήρα από ενήλικα, ή να καθαρίζονται με υγρά μαντηλάκια.
- Τα παιδιά υπό την επιτήρηση του προσωπικού και οι εργαζόμενοι μπορούν εναλλακτικά να χρησιμοποιούν αντισηπτικό αλκοολούχο διάλυμα σε ποσότητα περίπου 3 ml ή χαρτομάντιλα με αντισηπτικό. Συνιστάται καλό τρίψιμο των χεριών, για 30 δευτερόλεπτα τουλάχιστον, μέχρι το αντισηπτικό να στεγνώσει τελείως.
- Τα αντιβακτηριδιακά υγρά σαπούνια δεν είναι απαραίτητα και ενδέχεται να αυξάνουν τον κίνδυνο της βακτηριακής αντοχής.

ε) Απαγορεύονται αυστηρά οι επισκέψεις τρίτων!

στ) Απαγορεύονται όλες οι δραστηριότητες, κυρίως οι εξωτερικές και ιδίως σε κλειστούς χώρους.

ζ) Με ευθύνη των διευθυντών η σίτιση θα πρέπει να είναι πλούσια σε πρωτεΐνες, βιταμίνες και ιδιαίτερα βιταμίνη D και εν γένει ενισχυτική του ανοσοποιητικού συστήματος των τροφίμων, κατά τις ειδικότερες υπαγορεύσεις των ιατρών.

η) Οι εργαζόμενοι και οι συνεργάτες θα πρέπει με ευθύνη να προσέρχονται στην υπηρεσία τους αφού έχουν προηγουμένως λάβει όλα τα μέτρα προστασίας. Οποιαδήποτε υπόνοια νόσου θα πρέπει να καθιστά τον εργαζόμενο ή συνεργάτη αποκλεισμένο των ανωτέρω δομών.

θ) Ο εφοδιασμός σε τρόφιμα και λοιπές παροχές θα πρέπει να γίνεται αφού έχουν προβλεφθεί και τηρηθεί όλα τα μέτρα υγειονομικής προστασίας (καθαριότητα του χώρου αποθήκευσης, χρήση μασκών και απολυμασμένων γαντιών μιας χρήσης από τους μεταφορείς και χρήστες των συσκευασιών)

ι) Οι διευθυντές, οι προϊστάμενοι των Τμημάτων και των Γραφείων, και οι ιατροί των δομών έχουν την γενική ευθύνη για την παραπάνω πληροφόρηση, την εφαρμογή των ανωτέρω οδηγιών και εν γένει τη συμμόρφωση του προσωπικού στους παραπάνω περιορισμούς και τις απαγορεύσεις, καθώς και τη συνεχή πληροφόρηση και εφαρμογή των οδηγιών των αρμοδίων αρχών της Πολιτείας.

2.«Ανοικτές Δομές»: Φροντιστήρια, Κατηχητικά σχολεία, Κατασκηνώσεις, Σχολές γονέων, Κύκλοι μελέτης Αγίας Γραφής και λοιπές σχολές και Σεμινάρια.

Αναστέλλονται όλες οι δραστηριότητες των ανωτέρω δομών, προγραμματισμένες εορτές, σεμινάρια και εκδηλώσεις. Όπου υπάρχει ανάγκη, οι επικοινωνίες θα διενεργούνται εξ αποστάσεως με τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων και μέσω τηλεδιασκέψεων.

3.Κλειστές Μονάδες: Οικοτροφεία, Μονάδες Φροντίδας Ηλικιωμένων, Στέγες Γερόντων, Χρονίως Πασχόντων Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης ΑμΕΑ κ.λπ.

Σύμφωνα με τα διαθέσιμα επιστημονικά δεδομένα για τη λοίμωξη από τον κορωνοϊό Covid-19, τα ηλικιωμένα άτομα καθώς και άτομα οποιασδήποτε ηλικίας με χρόνια υποκείμενα νοσήματα (π.χ. χρόνια αναπνευστικά νοσήματα, κακοήθειες κτλ), ανήκουν στις ομάδες υψηλού κινδύνου για εμφάνιση σοβαρής νόσου και επιπλοκών.

Κατά συνέπεια γι' αυτές τις ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού κρίνεται ιδιαίτερα αναγκαία η συστηματική εφαρμογή όλων των μέτρων για την πρόληψη της μετάδοσης και διασποράς του νέου κορωνοϊού, με έμφαση στα ακόλουθα:

- Απαγορεύονται κάθε είδους επισκέψεις στις ανωτέρω κλειστές δομές.
- Με ευθύνη των διευθυντών των δομών απαγορεύονται αυστηρά κάθε είδους εκδηλώσεις.
- Με ευθύνη των διευθυντών θα πρέπει να υπάρξει φροντίδα και μέριμνα για την ενημέρωση και την τήρηση όλων των μέτρων υγιεινής που ανακοινώνονται από τις αρμόδιες αρχές της Πολιτείας.

- Να καταγράφονται λεπτομερώς τυχόν περιπτώσεις διακομιδής ασθενών σε νοσηλευτικά ιδρύματα, ώστε στο ενδεχόμενο νόσου να υπάρχει η κατάλληλη ενημέρωση.
- Να επιτηρούνται οι τρόφιμοι ώστε να αποκλείεται η κοινή χρήση των σερβίσιων φαγητού.
- Απαγορεύεται η επαφή με άτομα με συμπτωματολογία λοίμωξης του αναπνευστικού συστήματος. Τα άτομα αυτά θα πρέπει αμέσως να απομονώνονται και να επιλαμβάνεται άμεσα ο ιατρός της μονάδας.
- Να παρέχεται διατροφή πλούσια σε πρωτεΐνες, λαχανικά και φρούτα και σύμφωνα με τις οδηγίες του ιατρού των δομών.
- Να προσαρμοστεί, μετριαστεί η ακόμη και να ανασταλεί η νηστεία της Σαρακοστής σε άτομα που ανήκουν σε ευπαθείς ομάδες ή έχει υποδείξει ο ιατρός της δομής αλλά και σε όποιον άλλο τρόφιμο ζητηθεί προσαρμογή ή μετριασμό ή ακόμη και αναστολή από τον ίδιο ή το συγγενικό του περιβάλλον.
- Οι εργαζόμενοι θα πρέπει να τηρούν αυστηρά τους κανόνες υγιεινής. Να αποφεύγονται οι μετακινήσεις με τα ΜΜΜ.
- Οι εργαζόμενοι θα πρέπει να ενημερώνουν καθημερινά τους υπευθύνους των δομών αν ήλθαν σε επαφή με άτομα ευάλωτα ή ασθενούντα. Στις περιπτώσεις αυτές να απομακρύνονται άμεσα από τον εργασιακό χώρο και να απολυμαίνονται όλα τα σημεία επαφής.
- Να ανασταλούν τα ταξίδια των εργαζομένων, ιδιαίτερα σε περιοχές ή χώρες με επιβεβαιωμένη μετάδοση του ιού στην κοινότητα και να πραγματοποιούνται μόνο το απολύτως αναγκαία και εκ σοβαρού λόγου επιβαλλόμενα.
- Να εφαρμόζεται αυστηρή υγιεινή των χεριών και να αποφεύγεται η επαφή των χεριών με το πρόσωπο (μάτια, μύτη, στόμα).
- Να διασφαλίζεται η απόλυτη και ακριβής συμμόρφωσης αφενός στη χρόνια ή έκτακτη φαρμακευτική αγωγή που ενδεχομένως παρέχεται και αφετέρου στις οδηγίες των θεραπόντων ιατρών.
- Να αποφεύγονται οι επισκέψεις σε χώρους συγχρωτισμού και συναθροίσεων.
- Να εξασφαλίζεται η άμεση επικοινωνία με τον θεράποντα ιατρό σε περίπτωση εμφάνισης συμπτωμάτων λοίμωξης του αναπνευστικού συστήματος και να διενεργείται άμεσα η ιατρική αξιολόγηση.
- Απαγορεύεται η επίσκεψη σε νοσηλευόμενους ασθενείς
- Να αποφεύγεται η επίσκεψη σε χώρους υπηρεσιών υγείας χωρίς σοβαρό λόγο
- Να πλένονται τα χέρια με νερό και σαπούνι για τουλάχιστον 20 δευτερόλεπτα, να στεγνώνονται με αέρα ή καθαρή πετσέτα/χαρτοπετσέτα ή με επάλειψη των χεριών με αντισηπτικό αλκοολούχο διάλυμα.
- Να χρησιμοποιείται μάσκα μιας χρήσεως με σωστή εφαρμογή της στο στόμα και τη μύτη, σύμφωνα με τις οδηγίες των αρμοδίων αρχών της Πολιτείας.
- Να χρησιμοποιούνται γάντια μιας χρήσεως σε περίπτωση περιποίησης ασθενών, αιμοληψιών, ιατρικών πράξεων, καθαρισμού επιφανειών, διαχείρισης μολυσματικών ουσιών και να απορρίπτονται σε ειδικά δοχεία αμέσως μετά την εκτέλεση της εργασίας

4. Κοινωνικά Παντοπωλεία, Φαρμακεία, Ιατρεία και Συσσίτια

Ισχύουν όλες οι απαγορεύσεις και συστάσεις των αρμοδίων αρχών ιατρικής πρόληψης και υγείας της Πολιτείας

Γενικές Οδηγίες καθαρισμού και απολύμανσης των Δομών

1. Πρέπει να γίνεται συστηματικός και επαρκής αερισμός όλων των χώρων.
2. Σε κάθε δομή πρέπει να υπάρχουν γραπτές οδηγίες καθαριότητας των χώρων. Οι οδηγίες πρέπει να περιλαμβάνουν τον τρόπο καθαρισμού και απολύμανσης των δαπέδων, των επιφανειών και αντικειμένων, καθώς και τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται σε περιπτώσεις μόλυνσης του περιβάλλοντος με αίμα ή παράγωγά του.
3. Πέρα από τις συνήθεις εργασίες καθαρισμού, επιβάλλεται προσεκτικός και συχνός καθαρισμός λείων επιφανειών που χρησιμοποιούνται συχνά (π.χ. πόμολα, χερούλια, παιχνίδια, έπιπλα, κουπαστή από σκάλες ή κιγκλίδωμα, βρύσες, τουαλέτες, κλπ) με κοινά καθοριστικά, δηλαδή υγρό σαπούνι και νερό, ή διάλυμα οικιακής χλωρίνης 10% (1 μέρος οικιακής χλωρίνης αραιωμένο σε 10 μέρη νερό) ή αλκοολούχο αντισηπτικό. Σημειώνεται ότι οι εργασίες καθαρισμού πρέπει να γίνονται με χρήση γαντιών μιας χρήσης.
4. Σε γενικές γραμμές μπορούν να χρησιμοποιηθούν είδη οικιακής χρήσης απορρυπαντικά και αντισηπτικά για τον καθαρισμό των επιφανειών από εμέσματα, ούρα ή κόπρανα ή άλλα ανθρώπινα εκκρίματα. Για την απολύμανση επιφανειών οι οποίες έχουν μολυνθεί με αίμα ή άλλα υγρά και εκκρίματα του σώματος που μπορεί να περιέχουν αίμα, με υγρά δερματικών βλαβών ή εξιδρώματα, απαιτείται η χρήση κατάλληλου διαλύματος χλωρίνης 1:10 το οποίο αφού δράσει για τουλάχιστον 30 δευτερόλεπτα, απομακρύνεται με πανί μιας χρήσης.
5. Ο καθαρισμός των αντικειμένων που δεν είναι εμφανώς λερωμένα μπορεί να γίνει με ένα απολυμαντικό, όπως οινόπνευμα. Τα αντικείμενα που είναι εμφανώς λερωμένα καθαρίζονται πρώτα με υγρό σαπούνι και νερό και κατόπιν με απολυμαντικό.
6. Ξεχωριστά πανιά καθαρισμού / σπόγγοι πρέπει να χρησιμοποιούνται για κάθε περιοχή (π.χ. κωδικοποιημένα χρώμα) και να φυλάσσονται σε στεγνό μέρος μεταξύ των χρήσεων. Όλα τα άλλα σύνεργα καθαρισμού πρέπει να ελέγχονται τακτικά να καθαρίζονται επισταμένα και να συντηρούνται.
7. Οι χώροι που χρησιμοποιούνται για υγιεινή πρέπει να χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για αυτό το σκοπό και να διαθέτουν όλα τα απαραίτητα αναλώσιμα κατάλληλα αποθηκευμένα. Η επιφάνεια πάνω στην οποία γίνονται ενέργειες ατομικής καθαριότητας και φροντίδας ατόμου, (π.χ. η αλλαγή πάνας) πρέπει να είναι κατασκευασμένη από μη πορώδες αδιάβροχο υλικό και πρέπει να καθαρίζεται σχολαστικά μετά από κάθε χρήση ή να καλύπτεται από φύλλα χαρτιού τα οποία απορρίπτονται στον κάλαθο των αχρήστων. Αν χρησιμοποιούνται ενυδατικές κρέμες, αυτές πρέπει να φυλάσσονται σε δοχεία με αντλία. Στο χώρο πρέπει να αναρτώνται πίνακες με σχετικές οδηγίες. Κάθε ρυπαρό υλικό (πάνες ή χαρτοβάμβακες) πρέπει να απορρίπτεται σε ειδικούς κάδους οι οποίοι φέρουν καπάκι ασφαλείας ανοιγόμενο ποδοκίνητα.

8. Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δίνεται στον καθαρισμό των αντικειμένων και των επιφανειών με τις οποίες ήρθε σε επαφή άτομο που εμφάνισε συμπτώματα λοιμώδους νοσήματος.
9. Οι πλαστικές σακούλες των κάδων, όταν γεμίζουν, πρέπει να δένονται σφικτά και να απομακρύνονται αμέσως.
10. Τα μέσα ατομικής προστασίας μιας χρήσης μετά τη χρήση τους πρέπει να απορρίπτονται αμέσως στις ειδικές πλαστικές σακούλες των κάδων απορριμμάτων.
11. Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δίνεται στο πλύσιμο των κλινοσκεπασμάτων, τα οποία πρέπει να διατίθενται για αυστηρά προσωπική χρήση.

Οδηγίες για το χειρισμό τροφίμων κατά την παρασκευή – προσφορά γευμάτων

Στην περίπτωση προμήθειας έτοιμων γευμάτων από επιχειρήσεις μαζικής εστίασης (catering), άλλους φορείς ή επιχειρήσεις Τροφίμων – Ποτών, θα πρέπει αυτές να κατέχουν άδεια ίδρυσης και λειτουργίας.

Εάν η παρασκευή των γευμάτων γίνεται εντός των δομών, θα πρέπει να ακολουθούνται βασικοί κανόνες υγιεινής, ώστε να διασφαλίζεται όσο το δυνατόν καλύτερα η υγιεινή των γευμάτων και κατά συνέπεια η προστασία της Ατομικής και Δημόσιας Υγείας.

Οδηγίες για Ατομική Υγιεινή των εργαζομένων που ασχολούνται με την παρασκευή και προσφορά των γευμάτων:

- 1) Τα χέρια πλένονται καλά:
  - μετά τη χρήση τουαλέτας
  - πριν ξεκινήσει το μαγείρεμα
  - μετά από χειρισμό ωμών τροφίμων (κρέας, κοτόπουλο, αυγά κ.α.)
  - μετά το πλύσιμο λερωμένων πιάτων – σκευών
  - μετά το άγγιγμα ή ξύσιμο περιοχών του σώματος (αυτιά, στόμα, μύτη, μαλλιά)
  - μετά από φύσημα της μύτης, φτάρνισμα, βήχα
  - μετά τη χρήση τηλεφώνου
  - μετά από κάπνισμα
- 2) Δεν μαγειρεύουμε ούτε σερβίρουμε άλλους όταν είμαστε άρρωστοι (όταν έχουμε πυρετό, διάρροια, εμετούς, ναυτία)
- 3) Δεν ξύνουμε το κεφάλι ή τα μαλλιά ή άλλα σημεία του σώματός μας.
- 4) Δεν σκουπίζουμε το στόμα ή την μύτη με γυμνά δάκτυλα
- 5) Το προσωπικό της κουζίνας, οι χειριστές τροφίμων και οι τραπεζοκόμοι δεν συμμετέχουν σε άλλες εργασίες καθαριότητας.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΕΞ. ΕΠΕΙΓΟΝ

Μαρούσι, 12 -3- 2020

Αρ. Πρωτ.: 36527 /Θ1

Επείγουσα
(Να διαβιβασθεί στο
επιμετέριο μαζί με:
α) τα όσα σημεία σε του. Γραμ.
ε' β) Σημείωμα προς
Επαρχιακούς
12.3.2020
φ-2φ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Ταχ. Δ/ση: Α. Παπανδρέου 37
Τ.Κ.-Πόλη: 15180 Μαρούσι
Ιστοσελίδα: <http://www.minedu.gov.gr>
Email : dthrided@minedu.gov.gr
Πληροφορίες: Βασιλική Ρούνη
Τηλέφωνο: 210-3442188
FAX: 210-3442365

- ΠΡΟΣ:1) Την Ιερά Σύνοδο της Εκκλησίας της Ελλάδος
Ιωαν. Γενναδίου 14, Τ.Κ. 115 21 ΑΘΗΝΑ
- 2) Ιερές Μητροπόλεις της Εκκλησίας της Ελλάδος
(δια της Ιεράς Συνόδου)
- 3) Ιεροί Ενοριακοί Ναοί (Δια των Ιερών
Μητροπόλεων της Εκκλησίας της Ελλάδος)
- 4) Την Ιερά Επαρχιακή Σύνοδο της Εκκλησίας της Κρήτης
Αγίου Μηνά 25, Τ.Κ. 712 01 ΗΡΑΚΛΕΙΟ
- 5) Ιερές Μητροπόλεις της Εκκλησίας της Κρήτης
(δια της Ιεράς Επαρχιακής Συνόδου)
- 6) Ιεροί Ενοριακοί Ναοί (Δια των Ιερών
Μητροπόλεων της Εκκλησίας της Κρήτης)
- 7) Ιερά Μητρόπολη Ρόδου
Πλ. Ελευθερίας, Τ.Κ. 851 00 ΡΟΔΟΣ
- 8) Ιεροί Ενοριακοί Ναοί (Δια της Ι.Μ. Ρόδου)
- 9) Ιερά Μητρόπολη Κώου και Νισύρου
Πλατεία Μητροπόλεως, Τ.Κ. 853 00 ΚΩΣ
- 10) Ιεροί Ενοριακοί Ναοί (Δια της Ι.Μ. Κώου)
- 11) Ιερά Μητρόπολη Λέρου, Καλύμνου και Αστυπάλαιας
Άλιντα, ΛΕΡΟΣ, Τ.Κ. 854 00 ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΑ
- 12) Ιεροί Ενοριακοί Ναοί (Δια της Ι.Μ. Λέρου)
- 13) Ιερά Μητρόπολη Καρπάθου και Κάσου
Απέριον Καρπάθου, Τ.Κ. 857 00 ΚΑΡΠΑΘΟΣ
- 14) Ιεροί Ενοριακοί Ναοί (Δια της Ι.Μ. Καρπάθου)
- 15) Ιερά Μητρόπολη Σύμης - ΣΥΜΗ, Τ.Κ. 856 00
- 16) Ιεροί Ενοριακοί Ναοί (Δια της Ι.Μ. Σύμης)
- 17) Πατριαρχική Εξαρχία Πάτμου-Τ.Θ. 25 ΠΑΤΜΟΣ, Τ.Κ. 855 00
- 18) Ιεροί Ενοριακοί Ναοί (Δια της Πατριαρχικής Εξαρχίας
Πάτμου)
- 19) Π.Ι.Ι.Ε.Τ.

(ΜΕΣΩ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΥ)

ΘΕΜΑ: «Μέτρα προστασίας της Δημόσιας Υγείας μέσω πρόληψης κατά της διασποράς του κορωνοϊού COVID-19 σε χώρους εργασίας».

ΣΧΕΤ: Η αριθμ. πρωτ. Δ1α/Γ.Π.οικ 16393/9-3-2020 ΑΔΑ Ω5ΖΨ465ΦΥΟ-Ξ7Η εγκύκλιος του Υπουργείου Υγείας

Σας διαβιβάζουμε την αριθμ. πρωτ. Δ1α/Γ.Π.οικ 16393/9-3-2020 ΑΔΑ Ω5ΖΨ465ΦΥΟ-Ξ7Η εγκύκλιο του Υπουργείου Υγείας και παρακαλούμε για τις δικές σας ενέργειες σύμφωνα με την προαναφερθείσα

εγκύκλιο, εφόσον στον φορέα σας λειτουργούν πάσης φύσεως διοικητικές υπηρεσίες ή χώροι γραφείων εξυπηρέτησης κοινού.

Για περισσότερες πληροφορίες και συνεχή ενημέρωση, μπορείτε να συμβουλευέστε την ιστοσελίδα του Εθνικού Οργανισμού Δημόσιας Υγείας (Ε.Ο.Δ.Υ.) στον σύνδεσμο <https://eody.gov.gr>.

Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΙΤΤΑΔΑΚΗΣ

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ

Συνημμένα: Δώδεκα (12) φύλλα.

Εσωτερική διανομή:

1. Γραφείο κ. Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων
2. Γραφείο κ. Γ. Γ. Θρησκευμάτων
3. Δ/ση Θρησκευτικής Διοίκησης,
Τμήμα Εκκλησιαστικής Διοίκησης

VASILIKI ROUNI

2020.03.12 07:30:59

VASILIKI ROUNI

CN=VASILIKI ROUNI

C=GR

O=Hellenic Public Administration Certification Services

E=dthrided@minedu.gov.gr

Public key:

ΑΝΑΡΤΗΤΕΟ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ
ΥΓΕΙΑΣ & ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ
Δ/ΝΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ &
ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΤΜΗΜΑ Α'

Πληροφορίες: Ο. Παντελά
Ταχ. Διεύθυνση: Αριστοτέλους 19
Ταχ. Κώδικας: 101 87
Τηλέφωνο: 2132161325
FAX: 2132161907
Email: ddy@moh.gov.gr

Αθήνα, 9/03/2020
Αρ. Πρωτ. Δ1α/Γ.Π.οικ. 16393

ΠΡΟΣ: Όπως ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ

ΘΕΜΑ: «Μέτρα προστασίας της Δημόσιας Υγείας μέσω πρόληψης κατά της διασποράς του κορωνοϊού COVID-19 σε χώρους εργασίας».

Σχετ.:

1. Ν. 3850/2010 (φεκ84/Α/2.6.10) «Κύρωση του κώδικα νόμων για την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
2. Η Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου με θέμα: «Κατεπείγοντα μέτρα αποφυγής και περιορισμού της διάδοσης κορωνοϊού» (Α' 42/25-02-2020) άρθρο, παρ. 2.
3. Το ΠΔ 121/2017 (ΦΕΚ 148 Α,) «Οργανισμός του Υπουργείου Υγείας», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει σήμερα.
4. Οδηγίες του CDC σχετικά με τα μέτρα πρόληψης κατά της διασποράς λοίμωξης από το νέο κορωνοϊό COVID-19 σε επιχειρήσεις και εργοδότες (Interim Guidance for Businesses and employers /CDC)
5. Το με αρ. πρωτ. 685/16-01-20 έγγραφο του ΕΟΔΥ και η λοιπή σχετική αλληλογραφία.
6. Οι οδηγίες του ΠΟΥ για λήψη μέτρων προφύλαξης από τον ιό COVID-19 (Διαδικτυακή θέση: <https://www.who.int/>)
7. Οι οδηγίες του ECDC για λήψη μέτρων προφύλαξης από τον ιό COVID-19 (Διαδικτυακή θέση: <https://www.ecdc.europa.eu>)
8. Οι οδηγίες του ΕΟΔΥ για λήψη μέτρων προφύλαξης από τον ιό COVID-19 (Διαδικτυακή θέση: <https://eody.gov.gr/neos-koronaios-covid-19/>)
9. Η από 28/2/20 ανακοίνωση του Υπουργείου εργασίας
10. Τις από 09.03.2020 Οδηγίες του CDC σχετικά με τα άτομα που κινδυνεύουν από σοβαρή λοίμωξη COVID-19 (People at Risk for Serious Illness from COVID-19/CDC) <https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/specific-groups/high-risk-complications.html>

11. Το 09.03.2020 πρακτικό της Επιτροπής Αντιμετώπισης Εκτάκτων Συμβάντων Δημόσιας Υγείας από λοιμογόνους παράγοντες

Το παρόν έχει ως σκοπό την ενημέρωση των εργαζομένων σε ό,τι αφορά τα συμπτώματα του κορωνοϊού COVID-19, τις απαραίτητες ενέργειες σε περίπτωση εμφάνισης κρούσματος και τα προληπτικά μέτρα κατά της διασποράς του ιού. Λαμβάνοντας υπόψη ότι η αρμοδιότητα για την προστασία των εργαζομένων (ασφάλεια και υγεία των εργαζομένων) ανήκει στο Υπουργείο Εργασίας η Υπηρεσία μας για λόγους διευκόλυνσης και στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της επισημαίνει τα εξής:

Οι **κορωνοϊοί** είναι μία ομάδα ιών που συνήθως προκαλούν αναπνευστικές λοιμώξεις με ποικίλη σοβαρότητα στον άνθρωπο και στα ζώα. Εκτιμάται ότι περίπου το ένα τρίτο των λοιμώξεων ανώτερου αναπνευστικού στον άνθρωπο μπορεί να προκαλείται από κορωνοϊούς. Ο κορωνοϊός COVID-19 είναι στέλεχος που απομονώνεται για πρώτη φορά από τον άνθρωπο.

Με βάση τα διαθέσιμα επιδημιολογικά δεδομένα, φαίνεται ότι ο κορωνοϊός COVID-19 πιθανότατα μεταδίδεται από άνθρωπο σε άνθρωπο μέσω σταγονιδίων που αποβάλλονται από άτομο που νοσεί, μέσω βήχα ή πταρμού ή με άμεση ή έμμεση επαφή με εκκρίσεις αναπνευστικού (δηλαδή μέσω μολυσμένων χεριών). Ο χρόνος επώασης της νόσου, υπολογίζεται σε 2-14 ημέρες με μέσο χρόνο επώασης τις 5 ημέρες.

Κλινική συμπτωματολογία του κορωνοϊού COVID-19

Η κλινική συμπτωματολογία του κορωνοϊού COVID-19 περιλαμβάνει κυρίως

- Βήχα
- Πονόλαιμο
- Δύσπνοια
- Πυρετό ,

αλλά και

- Μυαλγίες
- Αρθραλγίες
- Αίσθημα κόπωσης
- Διάρροια και εμέτους (σπανιότερα)

Ομάδες αυξημένου κινδύνου για σοβαρή λοίμωξη COVID-19 αποτελούν άνθρωποι με ηλικία άνω των 70 ετών ή οποιασδήποτε ηλικίας με υποκείμενα σοβαρά χρόνια νοσήματα (καρδιαγγειακά νοσήματα, σακχαρώδης διαβήτης, αναπνευστικά νοσήματα) και άτομα με ανοσοκαταστολή. (σχετ. 9 και 11). Για τους εργαζόμενους που ανήκουν σε ευπαθείς ομάδες ακολουθούνται οι οδηγίες του ΕΟΔΥ (<https://eody.gov.gr/«Λοίμωξη από το νέο κορωνοϊό SARS-CoV-2 - Οδηγίες για ευπαθείς ομάδες»>).

Α. Ειδικά προληπτικά μέτρα για την αποφυγή ενδεχόμενης διασποράς του κορωνοϊού COVID-19 σε χώρους εργασίας. Εργαζόμενοι είτε με ιστορικό ταξιδιού σε περιοχές με συνεχιζόμενη μετάδοση του ιού είτε με ιστορικό στενής επαφής με επιβεβαιωμένο κρούσμα λοίμωξης από τον κορωνοϊό COVID-19, εντός των προηγούμενων 14 ημερών, οι οποίοι είναι ασυμπτωματικοί, συστήνεται να περιορίσουν τις επαφές τους, να απέχουν από την εργασία τους, μέχρις ότου παρέλθουν τουλάχιστον 14 ημέρες από την ημερομηνία επιστροφής τους από το ταξίδι ή την ημερομηνία τελευταίας στενής επαφής τους με επιβεβαιωμένο κρούσμα λοίμωξης από τον κορωνοϊό COVID-19 και να παρακολουθούν στενά την υγεία τους σύμφωνα με τις οδηγίες του ΕΟΔΥ όπως αναγράφονται στην ιστοσελίδα του (<https://eody.gov.gr/«COVID-19 Οδηγίες για απομόνωση επαφών στο σπίτι»>). Σε περιπτώσεις που είναι εφικτό, συνιστάται η εξ' αποστάσεως εργασία.

Εργαζόμενοι είτε με ιστορικό ταξιδιού σε περιοχές με συνεχιζόμενη μετάδοση του ιού είτε ιστορικό στενής επαφής με επιβεβαιωμένο κρούσμα λοίμωξης από τον κορωνοϊό COVID-19, εντός των προηγούμενων 14 ημερών, που εμφανίζουν αιφνιδίως οποιοδήποτε σύμπτωμα λοίμωξης αναπνευστικού (π.χ. βήχα, πονόλαιμο, δύσπνοια, πυρετό, κλπ.), θα πρέπει άμεσα να επικοινωνήσουν με τον Εθνικό Οργανισμό Δημόσιας Υγείας (ΕΟΔΥ: τηλ. 2105212054 ή στην τηλ. γραμμή 1135) και να αναφέρουν το περιστατικό, ώστε να λάβουν άμεσα τις σχετικές οδηγίες για την αποφυγή και τον περιορισμό της διάδοσης του κορωνοϊού.

Με την επιφύλαξη των διατάξεων του αρμόδιου Υπ. Εργασίας και στις δύο ως άνω περιπτώσεις θα πρέπει να ενημερώνονται άμεσα ο ιατρός εργασίας (όπου υπάρχει) και

όταν δεν υπάρχει ιατρός εργασίας ο προϊστάμενος.

Β. Προληπτικά μέτρα κατά της διασποράς του κορωνοϊού COVID-19 σε χώρους εργασίας.

Τα προληπτικά μέτρα κατά της διασποράς κορωνοϊού COVID-19 περιλαμβάνουν αφενός οδηγίες ατομικής υγιεινής και αφετέρου οδηγίες καθαρισμού και απολύμανσης χώρων, επιφανειών και αντικειμένων. Οι εργαζόμενοι οφείλουν να ακολουθούν τις οδηγίες ατομικής υγιεινής και ταυτόχρονα να φροντίζουν ώστε οι οδηγίες αυτές να τηρούνται και από τους επισκέπτες. Οι οδηγίες καθαρισμού και απολύμανσης απευθύνονται σε όλο το προσωπικό, αλλά ιδιαίτερα στο βοηθητικό προσωπικό (π.χ. καθαρίστριες). Το προσωπικό καθαριότητας θα πρέπει να εξασφαλίζει την τήρηση των κανόνων υγιεινής που προβλέπονται στο παρόν.

Οδηγίες ατομικής υγιεινής:

- Αποφυγή επαφής χεριών με τα μάτια, τη μύτη και το στόμα για τη μείωση του κινδύνου μόλυνσης από τον ιό.
- Αποφυγή κοινής χρήσης των μολυβιών, των στυλό, των μαρκαδόρων και άλλων προσωπικών αντικειμένων.
- Σε βήχα ή φτέρνισμα, κάλυψη της μύτης και του στόματος με το μανίκι στο ύψος του αγκώνα ή με χαρτομάντιλο. Το χρησιμοποιημένο χαρτομάντιλο πρέπει να απορρίπτεται αμέσως μετά τη χρήση του μέσα στους κάδους απορριμμάτων.
- Τακτικό πλύσιμο των χεριών των εργαζομένων και των επισκεπτών με υγρό σαπούνι και νερό για τουλάχιστον 20 δευτερόλεπτα. Ακολουθεί προσεκτικό στέγνωμα των χεριών με χάρτινες χειροπετσέτες μιας χρήσης οι οποίες θα απορρίπτονται στους κάδους απορριμμάτων. Η διαδικασία πλυσίματος των χεριών περιγράφεται εικονογραφημένη στο Παράρτημα Γ.
- Αποφυγή κοντινής επαφής (<2m) για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των 15 λεπτών με άτομα τα οποία εμφανίζουν συμπτώματα βήχα, φτερνίσματος ή πυρετού.

Οι εργαζόμενοι και οι επισκέπτες μπορούν εναλλακτικά να χρησιμοποιούν αντισηπτικό αλκοολούχο διάλυμα (περιεκτικότητας 70% σε αλκοόλη) ή χαρτομάντιλα με αλκοόλη. Συνιστάται καλό τρίψιμο των χεριών μέχρι το αντισηπτικό να στεγνώσει. Το μπουκάλι με

το αλκοολούχο διάλυμα (με αντλία έγχυσης και βάση) πρέπει να βρίσκεται σε ευκρινή θέση στη είσοδο κάθε ορόφου.

Τα χέρια πρέπει να πλένονται καλά οπωσδήποτε πριν τη λήψη τροφής.

Οι παραπάνω οδηγίες πρέπει να τηρούνται αυστηρά και από το προσωπικό των κυλικείων.

Απαραίτητες ενέργειες σε περίπτωση εκδήλωσης των ως άνω συμπτωμάτων σε εργαζόμενο κατά τη διάρκεια εργασίας του.

Εργαζόμενος που εμφανίσει αιφνιδίως τα προαναφερόμενα συμπτώματα αναμένει σε χώρο όπου δε θα έρχεται σε επαφή με άλλα άτομα, ενημερώνονται ο ιατρός εργασίας (όπου υπάρχει) και ο προϊστάμενος όταν δεν υπάρχει ιατρός εργασίας και ειδοποιείται άμεσα ο ΕΟΔΥ ώστε να παράσχει τις απαραίτητες οδηγίες, οι οποίες πρέπει να ακολουθούνται πιστά. Ο χώρος όπου παρέμεινε ο εργαζόμενος πρέπει να καθαρίζεται και να απολυμαίνεται, μετά την αποχώρησή του, από το προσωπικό καθαριότητας, σύμφωνα με τις οδηγίες του ΕΟΔΥ όπως αναγράφονται στην ιστοσελίδα του (www.eody.gov.gr, ενότητα: «Οδηγίες για τον περιβαλλοντικό καθαρισμό μη υγειονομικών μονάδων που έχουν εκτεθεί στον ιό SARS-CoV-2»). Σε περιπτώσεις που είναι εφικτό, συνιστάται η εξ' αποστάσεως εργασία.

Οδηγίες καθαρισμού και απολύμανσης σε περίπτωση επιβεβαιωμένου κρούσματος

Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δίνεται στον καθαρισμό των αντικειμένων και των επιφανειών με τις οποίες ήρθε σε επαφή άτομο που εμφάνισε συμπτώματα κορωνοϊού COVID-19. Συνιστάται να ακολουθούνται οι οδηγίες απολύμανσης του ΕΟΔΥ, όπως αναγράφονται στην ιστοσελίδα του (www.eody.gov.gr, ενότητα: «Οδηγίες για τον περιβαλλοντικό καθαρισμό μη υγειονομικών μονάδων που έχουν εκτεθεί στον ιό SARS-CoV-2»).

Γενικές οδηγίες καθαρισμού και απολύμανσης

- Συστηματικός και επαρκής αερισμός όλων των χώρων ανά τακτά χρονικά διαστήματα.
- Πέρα από τις συνήθεις εργασίες καθαρισμού, χρειάζεται συχνός καθαρισμός των λείων επιφανειών που χρησιμοποιούνται συχνά (π.χ. πόμολα, χερούλια, κουπαστή από σκάλες ή κιγκλιδωμα, ανελκυστήρες, διακόπτες, βρύσες κλπ) με κοινά καθαριστικά, δηλαδή υγρό σαπούνι και νερό, ή διάλυμα οικιακής χλωρίνης 10% (1 μέρος οικιακής χλωρίνης αραιωμένο σε 10 μέρη νερό) ή αλκοολούχο αντισηπτικό. Σημειώνεται ότι οι εργασίες

καθαρισμού πρέπει να γίνονται με χρήση γαντιών μιας χρήσης και στολή εργασίας.

- Οι πλαστικές σακούλες των κάδων, όταν γεμίζουν, πρέπει να δένονται σφικτά και να απομακρύνονται αμέσως. Τονίζεται ότι, το προσωπικό όταν καθαρίζει θα πρέπει να φοράει γάντια μιας χρήσης και στολή εργασίας. Τα γάντια μετά τη χρήση τους πρέπει να απορρίπτονται αμέσως στις πλαστικές σακούλες των κάδων απορριμμάτων και να μη γίνονται προσπάθειες καθαρισμού τους, πχ. πλύσιμο των γαντιών μιας χρήσης και επαναχρησιμοποίησή τους.

- Επισημαίνεται ότι, η χρήση γαντιών μια χρήσης δεν αντικαθιστά σε καμιά περίπτωση το πλύσιμο των χεριών.

Υπενθυμίζεται ότι δαπάνες για αγορά Μέσων Ατομικής Προστασίας ή/ και καθαριστικών βαρύνουν τον εργοδότη.

Γ. Περιγραφή προληπτικών δράσεων

1. Έλεγχος του συστήματος ύδρευσης και αποχέτευσης, ώστε να αποκατασταθούν άμεσα τυχόν βλάβες.
2. Μέριμνα ώστε οι νιπτήρες στις τουαλέτες να διαθέτουν πάντα φιάλη με υγρό σαπούνι και χάρτινες πετσέτες μιας χρήσης, οι οποίες πρέπει να απορρίπτονται σε κάδους που θα είναι δίπλα στους νιπτήρες.
3. Μέριμνα ώστε όλοι οι κάδοι απορριμμάτων να διαθέτουν ποδοκίνητο καπάκι και να περιέχουν πλαστική σακούλα μιας χρήσης.
4. Επιμελής και συχνός καθαρισμός των αντικειμένων κοινής χρήσης (πχ. πληκτρολόγιο και ποντίκι των ηλεκτρονικών υπολογιστών, τηλεφωνικές συσκευές, φωτοτυπικά μηχανήματα κ.α.).

Δ. Επαγγελματικά ταξίδια

Πριν από κάθε επαγγελματικό ταξίδι, συστήνεται η σχετική ενημέρωση από την ιστοσελίδα του ΕΟΔΥ (<https://eody.gov.gr/> «COVID-19 Οδηγίες για ταξιδιώτες 8 Μαρτίου 2020»).

Ακολουθούν Παραρτήματα που αποτελούν αναπόσπαστο στοιχείο του παρόντος.

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ

Π. ΠΡΕΖΕΡΑΚΟΣ

ΣΥΝΗΜΜΕΝΑ:

Παραρτήματα Α, Β και Γ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ ΓΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΚΑΙ

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ:

1. **ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ**
Προεδρικό Μέγαρο
Βασιλέως Γεωργίου Β'2
Αθήνα 100 28
2. **ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ (προς ενημέρωση)**
Βασ. Σοφίας 2, Κτήριο Βουλής των Ελλήνων, 10021 Αθήνα
3. **ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ**
  - Γρ. κ. Προέδρου
  - Γρ. κ. Γεν. Γραμματέα
  - Γρ. Πολιτικών Κομμάτων
  - Όλες οι Δ/νσεις και τα Τμήματα
4. **ΟΛΑ ΤΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΑ**
  - Γρ. κ.κ. Υπουργών
  - Γρ. κ.κ. Αναπληρωτών Υπουργών
  - Γρ. κ.κ. Υφυπουργών
  - Γρ. κ.κ. Γενικών Γραμματέων(με την παράκληση να ενημερώσουν άμεσα όλες τις Γεν. Δ/νσεις, τις Δ/νσεις και τα Τμήματα των Υπηρεσιών τους, Φορείς, Οργανισμούς, Ιδρύματα κλπ.)
5. **Όλες τις Περιφερειακές Αυτοδιοικήσεις της χώρας**
  - Γρ. Γ.Γ. Περιφέρειες
  - Γεν. Δ/νσεις Δημόσιας Υγείας & Κοινωνικής Μέριμνας (έδρες τους)
6. **Όλες τις Περιφερειακές Ενότητες της χώρας**
Δ/νσεις Δημόσιας Υγείας & Κοινωνικής Μέριμνας (έδρες τους)
7. **Όλες τις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις**
Γρ. κκ. Γενικών Γραμματέων (με την παράκληση να ενημερώσουν όλους τους εποπτευόμενους Ο.Τ.Α.)(έδρες τους)
8. **Όλες τις Υ.ΠΕ.**

Γραφείο κ.κ. Διοικητών

(με την παράκληση να ενημερώσουν τις Υπηρεσίες τους).

9. **Όλα τα Νοσηλευτικά Ιδρύματα του ΕΣΥ**
(Με παράκληση να ενημερωθούν όλες οι κλινικές, τα Κέντρα Υγείας και λοιπές Υπηρεσίες ευθύνης τους)
10. **Ε.Ο.Π.Υ.Υ.**
Κηφισίας 39, Μαρούσι 15123
(Με την παράκληση να ενημερωθούν όλες οι νομαρχιακές και τοπικές Μονάδες Υγείας)
11. **Ε.Ο.Δ.Υ.**
Αγράφων 3-5, Τ.Κ. 15123 Μαρούσι.
12. **ΟΛΑ ΤΑ ΛΟΙΠΑ ΝΠΙΔΔ ΚΑΙ ΝΠΙΔ ΕΠΟΠΤΕΥΟΜΕΝΑ ΑΠΟ ΤΟ ΥΥ**
13. **ΙΚΑ- ΕΤΑΜ**
Αγίου Κωνσταντίνου 8
Αθήνα 10241
(με παράκληση να ενημερωθούν όλα τα κατά τόπους ΚΕΠΑ)
14. **Συνήγορος του Πολίτη**
Χατζηγιάννη Μέξη 5, 11528 Αθήνα
15. **Πανελλήνιος Ιατρικός Σύλλογος**
Πλουτάρχου 3, 10675 Αθήνα
(με παράκληση να ενημερωθούν όλα τα μέλη του ανά την επικράτεια)
16. **Ελληνική Οδοντιατρική Ομοσπονδία**
Θεμιστοκλέους 38, Αθήνα 10678
(με την παράκληση να ενημερώσει όλα τα μέλη της ανά την επικράτεια).
17. **Πανελλήνιο Φαρμακευτικό Σύλλογο**
Πειραιώς 134 & Αγαθημέρου, 11854 Αθήνα (με την παράκληση να ενημερώσει όλα τα μέλη του ανά την επικράτεια)
18. **Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (ΕΣΑμεΑ)**
(με την παράκληση να ενημερώσει όλα τα μέλη του ανά την επικράτεια)
Ελ. Βενιζέλου 236, 16341 Ηλιούπολη, Αθήνα

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ

1. Γρ. Υπουργού
2. Γρ. Υφυπουργού
3. Γρ. Γε. Γραμματέα Υπηρεσιών Υγείας
4. Γρ. Γενικού Γραμματέα Δημόσιας Υγείας
5. Γρ. Γεν. Δ/ντριας Δημόσιας Υγείας & Ποιότητας Ζωής
6. Δ/νη Δημόσιας Υγείας & Υγιεινής Περιβάλλοντος

Παράρτημα Α**ΥΛΙΚΟ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΔΙΑΘΕΤΟΥΝ ΟΙ ΧΩΡΟΙ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ¹**

- Θερμόμετρα (μη υδραργυρικά, π.χ. ψηφιακά μασχάλης) ή ταινίες θερμομέτρησης.
- Χάρτινες χειροπετσέτες μιας χρήσης
- Γάντια μιας χρήσης
- Πλαστικές σακούλες για την απόρριψη των χρησιμοποιημένων μέσων ατομικής προστασίας και των χαρτομάντιλων ή για τη συλλογή μολυσμένων αντικειμένων που πρέπει να πλυθούν ή να απολυμανθούν.
- Πλαστικά ποτήρια μιας χρήσης.
- Μπουκάλια με αλκοολούχο διάλυμα με αντλία έγχυσης και βάση. Το αλκοολούχο διάλυμα να έχει άδεια ΕΟΦ, περιεκτικότητα αλκοόλης ή μίγματος αλκοολών (αιθανόλη, ισοπροπανόλη ή προπανόλη) με άθροισμα 70% και πιστοποίηση CE
- Απολυμαντικά για χώρους και επιφάνειες (π.χ. οικιακή χλωρίνη) και απολυμαντικά για αντικείμενα που εξατμίζονται εύκολα (π.χ. οινόπνευμα)

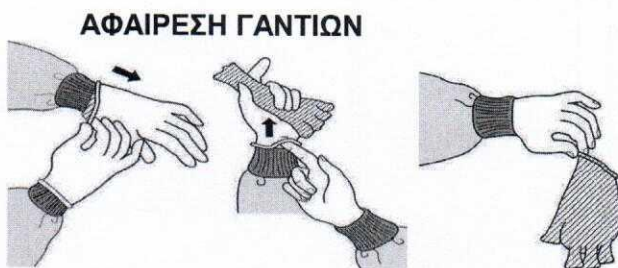
Προσοχή πρέπει να δοθεί στη φύλαξη των αλκοολούχων διαλυμάτων και των φαρμάκων, ώστε να μην είναι προσιτά στα παιδιά.

---

¹ Πέραν του υγειονομικού υλικού που περιέχεται στο κυτίο Α' Βοηθειών, το οποίο πρέπει να διαθέτει κάθε εκπαιδευτική μονάδα.

Παράρτημα Β**ΟΔΗΓΙΕΣ ΧΡΗΣΗΣ ΜΕΣΟΥ ΑΤΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ (ΜΑΠ)**

- Το προσωπικό όταν καθαρίζει, θα πρέπει να φοράει γάντια μιας χρήσης.
- Τα γάντια μετά την χρήση τους, πρέπει να απορρίπτονται αμέσως στις πλαστικές σακούλες των κάδων απορριμμάτων. Δεν πρέπει να γίνονται προσπάθειες καθαρισμού τους, π.χ. πλύσιμο των γαντιών μια χρήσης και επαναχρησιμοποίησή τους.
- Τονίζεται ότι η χρήση γαντιών μιας χρήσης δεν αντικαθιστά σε καμία περίπτωση το σχολαστικό πλύσιμο των χεριών.

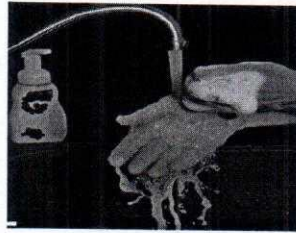

Πηγή : ΕΟΔΥ

Με γυμνό χέρι δεν αγγίζουμε την εξωτερική επιφάνεια των γαντιών

Παράρτημα Γ

ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΛΥΣΙΜΑΤΟΣ ΧΕΡΙΩΝ

Πηγή : CDC

Κάλυψε με χαρτομάντιλο τη μύτη και το στόμα σου, όταν φτερνίζεσαι ή βήχεις.

Καλό, σωστό και συχνό πλύσιμο των χεριών σου.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Δ/νσις : Γεωργίου Γενναδίου 14 - 115 21, Αθήναι
Τηλ. 210-72.72.204, Fax 210-72.72.210, e-mail: contact@ecclesia.gr

Πρωτ. 1298
Αριθ.
Διεκπ. 519

Αθήνησι τῇ 12^ῃ Μαρτίου 2020

ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Πρός
ἅπαντας τοὺς Ὑπαλλήλους
τοῦ Συνοδικοῦ Μεγάρου
Παρ' ἡμῖν

Ἐκ Συνοδικῆς Ἀποφάσεως, ἡ ὁποία ἐλήφθη στήν Συνεδρίαση τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς 11ης μηνός Μαρτίου 2020, στό πλαίσιο τῶν μέτρων πού λαμβάνονται γιά τήν πρόληψη διασπορᾶς τοῦ νέου κορωνοϊοῦ (Covid-19), σᾶς γνωρίζομε τά κάτωθι καί παρακαλοῦμε γιά τήν πιστή ἐφαρμογή τους:

1. Ἡ ἐξυπηρέτηση τοῦ κοινοῦ θά πραγματοποιεῖται **ἀποκλειστικῶς καί μόνο ἀπό τήν 11^η πρωινή ἕως τήν 12^η μεσημβρινή.**
2. Στό Συνοδικό Μέγαρο ἀπαγορεύεται ἡ εἴσοδος ἐπισκεπτῶν (συγγενῶν, φίλων καί παιδιῶν), ἄνευ ὑπηρεσιακῶν λόγων.
3. Στό Θυρωρεῖο τοῦ Μεγάρου θά ὑπάρχει εἰδικός ὑπάλληλος - νοσηλευτής, ὁ ὁποῖος θά πραγματοποιεῖ ὑποχρεωτική θερμομέτρηση ὄλων τῶν εἰσερχομένων ὑπαλλήλων, ὡς καί τῶν ἐπισκεπτῶν, Κληρικῶν καί λαϊκῶν.
4. Κατά τήν εἴσοδο στό κτίριο ὄλοι θά πλένουν τά χέρια τους στό Θυρωρεῖο, ὅπου θά ὑπάρχει εἰδικό ἀπολυμαντικό ὑγρό.
5. Οἱ συγχρωτισμοί μεταξύ τῶν ὑπαλλήλων πρέπει νά ἀποφεύγονται καί γι' αὐτό παρακαλοῦμε νά παραμένουν ὄλοι στά γραφεῖα τους καί νά μήν μετακινοῦνται, παρά μόνο γιά λόγους ὑπηρεσιακοῦς ἢ προσωπικῆς ὑγιεινῆς.
6. Τό πρὸς ἐξυπηρέτηση κοινό πού ἐπισκέπτεται τήν Ἱερά Σύνοδο θά καταγράφεται σύμφωνα μέ τήν ὥρα προσελεύσεώς του στό ὑφιστάμενο εἰδικό βιβλίο ἐπισκεπτῶν, δηλώνοντας ἀριθμό ταυτότητας, τηλέφωνο ἐπικοινωνίας, καθὼς καί τό Γραφεῖο πού θέλει νά ἐπισκεφθεῖ. Ὁ ὑπάλληλος τοῦ Θυρωρείου θά ἐπικοινωνεῖ μέ τό ἀρμόδιο Γραφεῖο καί θά ἐνημερώνει

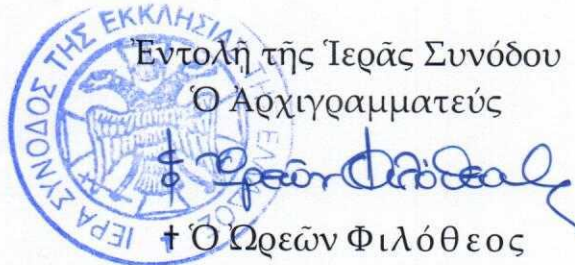
ύποχρεωτικῶς γιά τήν προσέλευση τοῦ ἐπισκέπτη. Τό παραπάνω βιβλίο θά ἐλέγχεται καθημερινῶς καί θά ὑπογράφεται ὑπό τοῦ Ἀρχιγραμματέως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

7. Τό ὥραριο ἐργασίας τῶν ὑπαλλήλων παραμένει τό ἰσχύον, δίχως καμία τροποποίηση.

Συνημμένα σᾶς ἀποστέλλουμε καί τό ὑπ' ἀριθ. Δ1α/Γ.Π.οικ. 16393/9.3.2020 ἔγγραφο τοῦ Ὑπουργείου Ὑγείας μέ θέμα: «Μέτρα προστασίας τῆς Δημόσιας Ὑγείας μέσω πρόληψης κατά τῆς διασποράς τοῦ κορωνοϊοῦ COVID-19 σε χώρους ἐργασίας», τό ὁποῖο παρακαλοῦμε νά μελετήσετε καί νά ἐφαρμόσετε πιστά τά προβλεπόμενα σέ αὐτό.

Ὅλα τά παραπάνω μέτρα θά ἰσχύσουν ἕως τίς ἡμέρες τῆς Μεγάλης Ἑβδομάδος καί παρακαλοῦμε θερμά ὁ κάθε ὑπάλληλος, κατά τό μέτρο τῆς προσωπικῆς του εὐθύνης καί συνέπειας πρὸς τήν ιδιότητα τοῦ μέλους τῆς Ἐκκλησίας, νά φροντίσει γιά τήν προφύλαξη τοῦ ἑαυτοῦ του καί τῶν ὑπολοίπων.

Δέν παραλείπουμε νά σᾶς συστήσουμε ἐντονότερη προσευχή αὐτό τό διάστημα, ὥστε ὁ ἰατρός τῶν ψυχῶν καί τῶν σωμάτων Κύριος Ἰησοῦς νά προστατεύει ὅλους καί νά μᾶς διαφυλάσσει ἀπό παντός κακοῦ.

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΕΙΣ:

1. «Ἀποστολική Διακονία» τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.
2. Ἐκκλησιαστική Κεντρική Ὑπηρεσία Οἰκονομικῶν (Ε.Κ.Υ.Ο.).
3. Ἱστορικό Ἀρχεῖο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (Ι.Α.Ε.Ε.)
4. Ἐπικοινωνιακή καί Μορφωτική Ὑπηρεσία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (Ε.Μ.Υ.Ε.Ε.)
5. Γενική Γραμματεία Θρησκευμάτων